

آموزش رسانه‌های برای سال اول دبیرستان در نظام آموزشی کشور فرانسه

حمیدرضا نجفی

پژوهشگر علوم اطلاع رسانی و ارتباطات

hamidzeini@gmail.com

تعاریف و مفاهیم

در سامانه آموزشی کشور فرانسه از مفهوم «آموزش رسانه‌ای» (Education aux medias) به جای آنچه در کشورهای انگلیسی‌زبان «سواد رسانه‌ای» (Media literacy) نامیده می‌شود، استفاده می‌کنند. دامنه اختلاف این دو مفهوم بیش از یک تفاوت واژگانی است: آموزش رسانه‌ای یک روش و سواد رسانه‌ای نتیجه این روش است؛ همان‌طور که آموزش مهارت‌های ارتباطی یک روش آموزشی و مهارت‌های ارتباطی فرآورده آن است. آموزش رسانه‌ای سازوکاری است که برای نیل به سواد رسانه‌ای مطلوب در نظر گرفته شده است. در آموزش، اصول و چارچوب‌های مشخصی وجود دارد، ولی سواد نسبی است و کیفیت آن به بضاعت، امکانات و علاقه‌مندی‌های آموزش‌گیرنده نیز بستگی دارد. وقتی قرار است در مورد سواد رسانه‌ای کسی، یعنی دانسته‌های او در کار با/در رسانه‌ها صحبت کنیم، با چارچوب مشخصی روبه‌رو نیستیم و نمی‌توانیم در این زمینه به او ایراد بگیریم که سواد رسانه‌ای کمی دارد، مگر این که کارشناس ارتباطات باشد. اما، به آموزش رسانه‌ای (یعنی ساز و کار) می‌توان ایراد گرفت. اگر بر «آموزش رسانه‌ای» متمرکز شویم، به آنچه مناسب و متناسب است می‌رسیم، اما با تمرکز بر «سواد رسانه‌ای»، به کل نگرایی دچار خواهیم شد. در این مورد می‌توان اضافه کرد:

سواد رسانه‌ای دانسته‌هایی است که بر مبنای آن‌ها شهروندان می‌آموزند چگونه یک بیننده فعال، بهره‌بردار مستقل یا کنش‌گر ارتباطات رسانه‌ای باشند. این دانسته‌ها، عموماً، در زمینه‌های زبان، فناوری، ساختار ارائه پیام، مخاطبان، تولیدکننده‌ها و نوع‌شناسی رسانه‌ها هستند.

مهارت‌های رسانه‌ای همان مهارت کار با رسانه‌هاست که هم در حوزه تخصصی ارتباطات مطرح می‌شود و هم به طور عمومی در بحث سواد رسانه‌ای. اما، کسی که به طور تخصصی با مهارت کار با رسانه‌ها آشناست، ضرورتاً باید با بحث‌های حوزه عمومی سواد رسانه‌ای آشنا باشد.

نقد رسانه به تجزیه و تحلیل و تفسیر کارکردهای صنعتی رسانه‌ها، نحوه مدیریت و گردش اطلاعات در رسانه‌ها، قدرت تبلیغات و غیره می‌پردازد و رویکردی چالشی دارد. جامعه‌شناسی رسانه شاخه‌ای از جامعه‌شناسی است که رسانه‌ها، محتوای رسانه‌ها، تاریخ رسانه‌ها، تأثیرات رسانه‌ها و غیره را بررسی می‌کند.

توجه به تمایزات و تفاوت‌های این حوزه‌ها در بحث آموزش بسیار مهم است. در مقاطع تحصیلی ابتدایی و متوسطه در فرانسه، آموزش رسانه‌ای بیشتر بر آشنایی با ابزار کار، مشاغل مرتبط و روش‌های کاربردی شخصی فناوری‌های ارتباطی از جنبه‌های شهروندی تأکید دارد. متون و تعاریف، زبان، رنگ، تکنولوژی و فرم ارائه تصاویر و ویدئوهای آموزشی تهیه‌شده در این زمینه‌ها بسیار مثبت‌نگر و جذاب است و احساس خوبی برای کسب مهارت‌های اطلاعاتی و ارتباطی به کودکان و نوجوانان می‌بخشد. حتی چالشی بودن محتوا نیز موجب پرهیز از ارائه آن در فرمی جذاب و دیدنی نمی‌شود و انیمیشن‌ها و داستان‌هایی با موضوع رسانه که قهرمان‌های آن‌ها کودکان و نوجوانان هستند، برای ایجاد همذات‌پنداری در مخاطب، بسیار به چشم می‌خورند.

آموزش رسانه‌ای در فرانسه

آموزش رسانه‌ای که در نظام آموزش و پرورش فرانسه از سال اول دبستان شروع می‌شود و همزمان تحت پوشش و حمایت رادیو و تلویزیون فرانسه قرار می‌گیرد، شش محور اصلی را اساس کار خود قرار داده است:

زبان: سنگ بنای ارتباطات یا به عبارتی ارتباط‌ساز است.

رسانه‌های گوناگون مثل جراید، اینترنت یا رادیو و تلویزیون به اشکال مشابه حرف نمی‌زنند و هر یک زبان خاص خود را دارند. همین تفاوت‌ها پایه و اساس آموزش «زبان‌شناسی رسانه‌ها» و کسب مهارت‌های زبانی آن‌ها قرار گرفته است.

فناوری: یکی از عوامل تأثیرگذار بر ارتباط بین طرفین ارتباطی است. وزن کلمات به قدر شوک تصاویر نیست و تصاویر رنگی نسبت به نمونه‌های سیاه و سفید احساس باورپذیری را بیشتر در مخاطب به وجود می‌آورند. این دو نمونه بارز، مصداق روشنی از اهمیت بهره‌مندی از فناوری برای ارتقای کیفیت ارتباط است و لذا، آموزش فناوری‌های مرتبط با ارتباطات و رسانه‌ها در چارچوب آموزش رسانه‌ای ضروری به نظر می‌رسد.

روشن عرضه پیام: اصل اساسی در تأثیرگذاری پیام، به تعبیری، روش ارسال آن است. رابطه محتوا و قالب مثل رابطه بین یک ساختمان و در ورودی آن است. مارشال مک لوهان می‌گوید: «رسانه پیام است». سواد رسانه‌ای این مطلب را به بحث می‌گذارد و مربی‌ها با بررسی جداگانه این دو (پیام و رسانه)، تأثیر و تأثر آن‌ها را بر هم با دانش‌آموزان بررسی می‌کنند. این کار هم نیازمند وقت است و هم «همراهی-آموزش»؛ پارامترهایی که در مدرسه‌های ابتدایی و راهنمایی امکان آن‌ها پیش نمی‌آید.

مخاطب: گیرنده پیام است. رسانه برای نیل به هدف خود و تأثیرگذاری، فناوری و زبان انتقال پیام به مخاطب را بسیار دقیق انتخاب می‌کند. بنابراین، در حین مطالعه یک مقاله باید آن را نقد کرده و از خود پرسید: «برای چه کسی» نوشته شده است؟ چنین قابلیت ذاتی نیست و به همین دلیل در سامانه آموزش رسانه‌ای در مدرسه‌های فرانسوی تعلیم داده می‌شود.

تولیدکننده: فرستنده پیام است و بدون او ارتباطی رخ نمی‌دهد. گاهی برای شناسایی آنچه عنوان می‌شود، باید از خود پرسید: «چه کسی این حرف را پیش کشیده است؟»، «چه

جدول ۱- ساختار درس‌های سواد رسانه‌ای بر مبنای محورهای آموزشی در دبیرستان‌ها و هنرستان‌های فرانسه

اهداف	قابلیت‌ها	
– علاقه به خواندن (کتاب، نشریات کاغذی) – تمایل به ارتباط، گفت‌وگو و بحث		تسلط به زبان فرانسه
افزایش علاقه‌مندی به تحقیق و تبادل اطلاعات با محتوای آموزشی، فرهنگی، اجتماعی، حرفه‌ای همراه با مهارت در: – نگرش انتقادی و اندیشمندانه در مواجهه با اطلاعات موجود – نگرش مسئولانه در استفاده از ابزارهای تعاملی		تسلط به روش‌های کاربردی اطلاعات و ارتباطات
	دانش‌آموزان باید بتوانند انواع زبان‌ها به ویژه زبان تصویر (انواع متون، جدول‌ها و نمودارها، نمایه‌های جغرافیایی، نمایش آثار هنری، عکاسی و گرافیک‌های رایانه‌ای) را بخوانند و از آن‌ها استفاده کنند.	فرهنگ انسانی
زندگی در جامعه بر اساس: – احترام به خود – احترام به دیگران (مدنیست، تحمل، پرهیز از پیش‌داوری و تفکرات کلیشه‌ای) – احترام به جنس مخالف	آماده‌سازی خود برای زندگی شهروندی دانش‌آموزان باید قادر به تضاد و صاحب‌اندیشه‌ای انتقادی باشند تا: – سطح تفکر یا تعصب نسبت به یک گفتمان، یک روایت یا یک گزارش را بتوانند ارزیابی کنند. – بتوانند دلایل و استدلال‌های خردمندانه را از استدلال‌های خودسرانه و سلطه‌طلبانه تشخیص دهند. – بیاموزند که چگونه اطلاعات را طبقه‌بندی و اولویت‌بندی کنند و آن‌ها را در بوته نقد و آزمایش بگذارند. – بتوانند واقعیت را از مجاز تشخیص دهند.	قابلیت‌های اجتماعی و شهروندی
احترام به حریم خصوصی توجه به اینکه هیچ‌کس نمی‌تواند بدون دیگران وجود داشته باشد، با آگاهی از سهم و نقش ضروری هر کس در جامعه و احساس مسئولیت در مقابل دیگران	– سواد رسانه‌ای داشته باشند و جایگاه رسانه‌ها و تأثیرات‌شان در جامعه را بشناسند. – بتوانند عقاید و نظرات شخصی خود را شکل دهند و آن‌ها را در بوته آزمایش بگذارند و (از طریق آگاهی از تأثیرات‌شان، پیش‌داوری‌هایی که نسبت به آن‌ها می‌شود و کلیشه‌ها و تفکرات قالبی) آن‌ها را درجه‌بندی کنند.	
	جست‌وجوی اطلاعات مفید و کاربردی و تجزیه و تحلیل، طبقه‌بندی، اولویت‌گذاری، سازمان‌دهی و ترکیب آن‌ها	خودتکاپی و ابتکار عمل

متحرک می‌شود.

■ **رسانه‌ها به عنوان موضوع درس:** فهماندن کارکردهای رسانه‌ها و رمزگشایی آن‌ها.

■ **رسانه‌ها به عنوان وسایل کمک آموزشی:** از رسانه‌ها برای انتقال متون به صورت منظم بهره گرفته می‌شود. چنین حالتی را اصطلاحاً «آموزش از طریق رسانه‌ها» می‌گویند.

■ **فعالیت‌ها و مهارت‌های مرتبط با رایانه و تولیدات دانش‌آموزی.**

دروس مرتبط با آموزش رسانه‌ای که در سال نخست دبیرستان‌ها و هنرستان‌های فرانسه (برای سنین ۱۵ تا ۱۶ سالگی) ارائه می‌شوند با یکدیگر تفاوت دارند و به تناسب هر یک از مراکز آموزشی تهیه شده‌اند. در اینجا تنها به ذکر موارد مرتبط با سواد رسانه‌ای در دروس دبیرستانی بسنده می‌شود:

است. به این ترتیب، مجموعه امکانات ارتباطی و توضیحات و انگیزه‌های انتخاب آن‌ها مورد بحث قرار می‌گیرند.

■ **آموزش رسانه‌ای در دبیرستان‌های فرانسه**

آموزش رسانه‌ای در دبیرستان‌ها و هنرستان‌های فرانسه در ادامه آموزش‌هایی است که از سال نخست در دبستان‌ها آغاز و سپس در مدارس راهنمایی پیگیری شده و جنبه تقویتی و تکمیلی دارد. این آموزش‌ها در پنج محور ارائه می‌شوند:

■ **مقدمه‌ای بر آموزش رسانه‌ای:** یک محور عمومی و به‌قدر کافی گسترده که همه مباحث مرتبط با شهروندی، ارتباط با جهان پیرامون، ارضای کنجکاوی، کشف تازه‌ها و مواردی از این دست را پوشش می‌دهد که خود این‌ها می‌توانند زمینه‌ای برای گسترش «فرهنگ مراجعه به اخبار» باشند.

■ **خوانش تصویر:** شامل همه موارد مرتبط با تصویر، تفاوت انواع تصاویر، تجزیه و تحلیل تصویر و خوانش تصاویر ثابت یا

کسی آن را به بحث گذاشته است؟» و حتی «چه کسی برای مطرح شدن آن هزینه می‌کند؟». سؤالی که در پرونده‌های قتل عنوان می‌شود (چه کسی از مردن مقتول سود می‌برد؟) در اینجا نیز مطرح می‌شود: «پیام ارسال شده به نفع کیست؟» یا به عبارت دیگر «راوی در مراجعه به مخاطب هدف، به نفع چه کسی حرف می‌زند؟»

■ **نوع‌شناسی:** وضعیت‌سنجی رسانه‌ها نیز از زاویه نوع‌شناسی قابل ارزیابی است. موقعیت و شرایط ارسال پیام، توسط شخصی انتخاب می‌شود که پیامی برای شنیده شدن دارد. او می‌تواند پیام خود را از راه‌های مختلفی مطرح کند یا از متبیرهایی گوناگون در روش ارسال رسانه‌ای خود بهره‌برد. از طریق نوع‌شناسی درمی‌یابیم که دلیل فرستنده در انتخاب رسانه‌اش چه بوده و مثلاً چرا جراید کاغذی را به اینترنت یا رادیو و تلویزیون ترجیح داده یا چرا پیام خود را در نشریات زنانه یا رایگان انتشار داده

جدول ۲- درس‌های آموزش رسانه‌ای یا مرتبط با رسانه در دبیرستان‌های فرانسوی در سال نخست

سال اول	مقدمه‌ای بر آموزش رسانه‌ای	خوانش تصویر	رسانه‌ها موضوع درس	رسانه‌ها وسایل کمک آموزشی	فعالیت‌ها و مهارت‌های رایانه‌ای و تولیدات دانش‌آموزی
آموزش زبان فرانسه و ادبیات	اهداف پیش رو: - آموزش شهروندی - آموزش قضاوت و تفکر انتقادی - پیروزی قابلیت خودتکایی و مسئولیت‌پذیری، به ویژه در مورد اطلاعات و اسناد (منبع‌شناسی و منبع‌یابی)	قابلیت‌های مدنظر: توانایی خواندن و تجزیه و تحلیل تصاویر مرتبط با متون مورد بررسی. کارهای کلاسی: تأثیر عکاسی بر رمان‌های قرن ۱۹ (رمان‌های واقع‌گرا و طبیعت‌گرا) خواندن و تجزیه و تحلیل تصاویر، ثابت و متحرک	- شناخت طبیعت و کارکرد رسانه‌های دیجیتال و قواعد کار با آن‌ها - توانایی جست‌وجو و جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و ارزیابی کیفیت آن‌ها با به کارگیری هوشمندان این ابزارها (دیجیتال) - سواد رسانه‌ای: دانش‌آموزان مدام از ابزار و امکانات دیجیتال برای جست‌وجو، سازماندهی و تولید اطلاعات یا برای ارتباط در قالب برنامه‌های درسی خود استفاده می‌کنند. از طرف دیگر آن‌ها به استفاده از فعالیت‌های انجام‌شده در رسانه‌های مختلف (رادیو، نشریات کاغذی، دیداری شنیداری...) تشویق می‌شوند. - لازم است به دانش‌آموزان تعلیم داده شود که در استفاده درست و دقیق از روش‌های مختلف دریافت متون و خطابه‌ها و استفاده‌ها و ابداعات زبانی، به عنوان بخشی از رفتارها و شیوه‌های ارتباط اجتماعی، همچون تحلیل‌گری منتقد عمل‌کنند. - هدف معلم ادبیات رشد خودتکایی آن‌ها در استفاده آزادانه و در عین حال مسئولانه از رسانه‌های نوین، به عنوان امکاناتی برای فعالیت‌های شهروندی و توأمان‌خلاقانه است. - تأکید بر انواع اظهار و عرضه، یعنی فهم و شناخت مراحل تولید انواع مختلف متن، سخنرانی و مکاتیب رسانه‌ای و شرایط تولید و انتشار آن‌ها و فهم چگونگی خلق و تأیید یک تفسیر		یک بخش از درس، استفاده مناسب از فناوری‌های دیجیتال در فعالیت‌ها و تمرین‌های مرتبط با درس زبان فرانسه است.
تاریخ و جغرافیا	اهداف پیش رو: - مهارت در ابزار و روش‌های ویژه، شامل «مواجهه با اطلاعات و بهره‌برداری از آن‌ها» با هدف «شناسایی مدارک (طبیعت، نویسنده، تاریخ، شرایط تولید)» و نقد انواع مختلف اسناد (متون، تصاویر، نقشه‌ها، گرافیک‌ها، غیره) - مهارت در روش‌های کار شخصی شامل «افزایش اظهارنظر در دانش‌آموز و رشد ابعاد انتقادی شخصیت» او با استفاده از روش‌های نقد موتورهای جست‌وجو و منابع آنلاین (برخط) که این بخش بر اهمیت کار بر روی منابع تأکید دارد.				

<p>حقوق شهروندی، قضایی و اجتماعی</p>	<p>کمک به دانش‌آموزان در تبدیل شدن به شهروندانی آزاد، متکی به خود و منتقد در دموکراسی‌ای که خواهان فعالیت و مشارکت آن‌هاست (از طریق بحث‌های آزاد و دموکراتیک در کلاس)</p>	<p>- از بین انواع اشکال بیان ابراز نظر در یک دموکراسی، معرفی: «نقش رأی‌گیری» و ایجاد یک شبکه اجتماعی - تأکید بر «تاریخ و وقایع روز با ترتیب دادن جلساتی با دست‌اندرکاران معتبر» برای معرفی مسائل و جنبه‌های مبتلا به آن‌ها به دانش‌آموزان</p>	<p>- اطلاع‌رسانی و اطلاعات (تحقیقات، در بوته نقد قرار دادن و اولویت‌بندی داده‌ها)، به عنوان یکی از اصول اساسی دموکراسی با کارهای فردی یا گروهی بین دانش‌آموزان با معلم یا بهره از جنبه‌های استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در آموزش و اینترنت - تشکیل یک پرونده ژورنالیستی، جست‌وجوی متون تاریخی یا متون حقوقی با رجوع به یک پرونده مستند، انجام یک گزارش یا مصاحبه، ارائه استدلال، معرفی پرونده‌های کوچک، ترکیب و تلفیق یک بحث و ...</p>
<p>ریاضی</p>	<p>اهداف پیش رو: - انجام یک تجزیه و تحلیل انتقادی بر روی نتیجه یک فرمول - خوانش پویای اطلاعات (نقد، استفاده) توسط دانش‌آموز با بهره از متغیرهای گرافیکی، دیجیتال، جبری و هندسی</p>		
<p>زندگی و زمین</p>	<p>قابلیت‌های مدنظر: - توضیح معانی و جهات تحقیق، کنج‌کاو و تفکر انتقادی، قابلیت و مهارت در نقد منابع مستند</p>		
<p>فیزیک و شیمی</p>	<p>منظر تجربی: به دانش‌آموز اجازه می‌دهد که تصویرگری‌ها و ارائه‌هایش را با واقعیات مقایسه کند. او به این طریق عقاید شخصی، کنج‌کاو و مفاهیم و جهات انتقادی‌اش را رشد می‌دهد.</p>	<p>فعالیت‌های تجربی علوم فیزیک و شیمی بر تکنولوژی‌های اطلاعات و ارتباطات تکیه دارند. تحقیقات مستند، جمع‌آوری اطلاعات و شناخت اخبار روز علمی قطعاً بر استفاده مناسب از منابع اینترنتی متکی هستند.</p>	
<p>زبان زنده</p>	<p>آموزش دانش‌آموزان برای بازشناسی و استفاده آگاهانه از سبک‌های مختلف زبانی: رسمی، خانوادگی، ادبی، ژورنالیستی و ... و اینکه بتوانند کدهای مختلف نوشتاری و شفاهی را از هم تمییز و تشخیص دهند و اختلاف بین این‌ها را در نظر بگیرند.</p>	<p>- توجه ویژه به تنوع انواع امکانات به‌کاررفته، از جمله ضبط صدا، تصویر، بولتن اطلاعاتی، گفت‌وگو ... - تشویق دانش‌آموزان به خودتکایی در خواندن و مطالعه انواع آثار داستان‌های کوتاه یا مقالات نشریات و ... - انواع اسناد معتبر (متنی، نمایه‌های گرافیکی، صوتی، تصویر، غیره) که می‌توانند در زمینه‌های مختلف به کار روند - تأکید بر توسعه و رواج سبب‌ها در دبیرستان برای ایجاد تماس و نزدیکی بین دانش‌آموز با نسخه‌های اصلی آثار - شناخت و استخراج اطلاعات اساسی آثار کوتاه صوتی یا صوتی - تصویری از یک موضوع روز - شناخت نقاط اساسی بولتن اطلاعاتی و اسناد ثبت‌شده ساده در مورد موضوعات شناخته شده - خواندن متون گزارشی ساده و استخراج اطلاعات موجود در بروشورها، منوها، آگهی‌ها، دستگاه‌های بارکدخوان، تابلوهای شهری، نامه‌ها، بروشورها و مقالات کوتاه نشریه‌ها - مصاحبه کردن و مصاحبه شدن و اعمال چند ابتکار و خلاقیت در مصاحبه‌ها</p>	<p>- در فناوری اطلاعات و ارتباطات، مواجهه و دسترسی به منابع آرشیمی دیجیتال یا به شکل مستقیم‌تر اخبار روز (گوش دادن به مدارک به طور مستقیم یا دانلود آزادانه، جست‌وجوی منابع در اینترنت، غیره) - ارتباط با مخاطبان در چهارگوشه دنیا (از طریق e-twinning، ویدئو، کنفرانس، اتاق‌های گفت‌وگو، بلاگ‌نوت‌های دیجیتال، پست الکترونیک و ...) - دانش‌آموزان دعوت شوند به: مجموعه‌داری اسناد و طبقه‌بندی آن‌ها در پرونده‌ها و سپس به‌کارگیری آن‌ها برای بررسی در کلاس</p>
<p>سلامت جامعه و تأثیرات جامعه</p>	<p>تأثیرات جامعه دیجیتال بر حوزه سلامت اجتماعی (سازماندهی امور شغلی، اخلاقی، قوانین در نظر گرفته‌شده برای استفاده‌های دیجیتال و ...)</p>	<p>- تصاویر و واقعیات: برای پاسخ به این سؤال که «چه تصویری از طریق رسانه‌ها از یک محل (مثلاً یک بیمارستان) ارائه می‌شود و آن بیمارستان در محل زندگی شما در واقعیت چگونه است؟» - استفاده از مقاله‌های علمی، مقاله‌های عمومی و امکانات رسانه‌ای در بررسی و مطالعه انواع مشاغل در جامعه</p>	<p>- فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات برای جست‌وجوی اطلاعات و یادگیری در نقد منابع به کار بروند - در بحث «سلامت اجتماعی» از قابلیت‌های دیجیتال برای «استفاده مطمئن و دقیق دانش‌آموز از فناوری‌های جامعه اطلاعاتی» در طول زندگی صحبت شود. - تولیدات آموزشی، تکالیف دانش‌آموزان در کلاس و خارج از کلاس در قالب یک محیط کاری دیجیتال انجام شود.</p>

آموزش مهارت‌های شغلی	در سازمان‌دهی مباحث درسی، در بخش «استفاده از ابزارهای فناوری» از ویدئو، عکاسی و رایانه نام برده می‌شود. - در بحث «مشاغل اطلاعاتی» در دانش‌آموز برای روزنامه‌نگاری، گزارشگری و... ایجاد حساسیت می‌شود.			
هنرهای تجسمی، سینما، رقص، تاریخ هنر، موزیک، تئاتر	- سینما و دیداری- شنیداری: پلان موضوع یکی از درس‌هاست. - سینما و دیداری- شنیداری: ایجاد ارتباط بین جنبه‌های عملی (ساخت اشکال کوچک)، نظری (زبان سینمایی و تجزیه و تحلیل فیلم) و فرهنگی (در نزدیکی و فاصله قرار گرفتن با آثار و آشنایی با تاریخ سینما در رابطه با دیگر هنرها) صورت می‌گیرد. - تاریخ هنر: آشنایی دقیق با انواع منابع اطلاعاتی برای بازسازی هوشمندانه تاریخ هنر با بهره از امکانات مختلف (جست‌وجوی اسناد و مدارک که باعث مهارت در ابزارها و روش‌های انتخاب منابع (ضبط تصویری و صوتی، جمع‌آوری شهود، نسخه‌های چاپی، وبسایت و...) می‌شود. - موسیقی: پرسش از خود درباره جایگاه آهنگ و موسیقی در زندگی روزمره و در فرهنگ و جامعه امروز - «توسعه رسانه‌ها از جمله اینترنت به مثابه یک ناقل قدرتمند، ارتباط با آثار و تولیدات را افزایش می‌دهد» - هنرهای تصویری: در بحث چالش‌ها و اهداف، از رسانه‌های نوین در کنار هنرهای تجسمی، سینما و عکاسی نام برده می‌شود. یکی از موضوعات، «بررسی یک فرهنگ تصویری موجود بر مبنای اظهارات و اعلامیه‌های امروزی» است. - هنر صدا: حوزه وسیع ارتباطات را که برای مستندسازی، اطلاع‌رسانی یا سرعت بخشیدن به کار می‌روند امروزه نمی‌توان بدون بُعد صدایی سنجید و هوشمندانه و ماهرانه تصور کرد.	- سینما و دیداری- شنیداری: اصول تشکیل‌دهنده پلان، راه و روش مونتاژ و کارگردانی، آشنایی با دوره‌های اصلی تاریخ سینما و دیداری- شنیداری و آشنایی با سینمای رئال: (مستند، مستند، تخیلی) - موسیقی: در بخش «فرهنگ موزیکال و هنری»، یکی از سه موضوع، «رابطه موسیقی با تصویر» است که در چهار قسمت آموزش داده می‌شود: «موسیقی و سینما»، «موسیقی و چندرسانه‌ای»، «موسیقی و تبلیغات» و «صدا، شلوغی، موسیقی» - هنرهای تصویری: در بخش «مهارت‌های مشاغل مرتبط با تصویر»، از روزنامه‌نگاری تخصصی بحث می‌شود. در مثال‌های مرتبط با مکان / ساخت موقعیت در رابطه با توزیع و بازاریابی فیلم، آگهی سینمایی (فیلم) با بهره از گرافیک، تصاویر و شعار تبلیغاتی به دانش‌آموزان ارائه می‌شود. «لابراتوار یک هنرمند مستقل»، نیز مطالعه نشریات تخصصی و نقد آن‌ها را آموزش می‌دهد. - هنر صدا: آموزش درباره تبلیغات به عنوان محلی برای مشاهده و بررسی درباره روابط بین صدا و موزیک در محیط و برای اشخاص، زیر نظر گرفتن و بررسی یک رادیوی محلی، کار دانش‌آموزی در مورد کارکردهای رادیو، اهداف و موضوعات آن (مردم، طبیعت اطلاعات، غیره) و الزامات آن (مالی، سازمانی، حقوقی، اثر بخشی) و جایگاه و نقش موسیقی در آن، طراحی صوتی آن و انتخاب‌های تکنیکی‌ای که هویت صوتی آن (تراکم، حرکت) را تضمین می‌کنند - بررسی و زیر نظر گرفتن خدمات ارتباطی یک مؤسسه که «از صدا و موسیقی برای ارزش‌بخشی محصولاتش شناساندن آن‌ها و توزیع یا نشر آن‌ها استفاده می‌کند»، این کار برای پی‌بردن به قدرت تأثیر جنبه‌های صدایی و موسیقایی یک سیاست بازاریابی و اندیشیدن در مورد روش‌های به‌کارگیری صداها و موسیقی برای تأثیر بر رفتار اشخاص در یک جامعه مصرفی است. پیاده‌سازی و کارگردانی چنین سیاستی قطعاً در حوزه چندرسانه‌ای است و از تصاویر، صداها و موسیقی‌ها و قابلیت نگارش و ثبت صدا برای جهت‌دهی به دریافت یک پیام، به‌ویژه پیام‌های تبلیغاتی استفاده می‌شود. - هنرهای نمایشی: در بخش «شناسایی قابلیت‌های حرفه‌های مخصوص یا مرتبط با هنرهای نمایشی»، از مشاغل ارتباطی (روزنامه‌نگاری، وقایع‌نگاری، همکاری با نشریات، غیره) بحث می‌شود و زمینه علاقه‌مندی دانش‌آموزان به ارتباطات نمایشی فراهم می‌شود. - میراث فرهنگی: در این بخش ضمن صحبت از مراسم و آیین‌های اجتماعی، خانوادگی و ملی، در بین مشاغل مرتبط با آن، از روزنامه‌نگاری، عکاسی و صداپردازی نام برده می‌شود.	- هنرهای نمایشی: زیر نظر گرفتن و بررسی یک محل آموزشی یا مؤسسه فرهنگی و تهیه یک مقاله در مورد وبسایت مؤسسه آموزشی، فعالیت‌های حرفه‌ای و فعالیت‌های روزمره یک هنرمند در بین اطلاعات به دست آمده از طریق یک ملاقات موفقیت‌آمیز - هنر صدا: در بخش بررسی یک رادیوی محلی: بررسی کارگردانی یک برنامه با توجه به عناصر هویتی رادیوی مورد مطالعه و توجه بیشتر به محتواهای آن تا شخصیت‌های روی آنتن - میراث فرهنگی: در بین مثال‌های عنوان شده در بخش کارگردانی «کارگردانی یک گزارش تصویری (عکاسی، صدایی یا صوتی- تصویری در مورد یک رویداد، یک محل، یک حرفه خانوادگی، تولید تصاویر و صداها	

<p>استفاده از ابزارهای دیجیتال در هنگام بررسی و آنالیز</p>	<p>هر بخش از درس با یک قسمت بررسی وضعیت‌ها و یا پدیده‌های عینی و ملموس آغاز می‌شود که بر محیط زیست دانش‌آموز، حضوراً، دغدغه‌هایش و شناخت او از وقایع روز تأکید دارد.</p> <p>همکاری آموزگار با دانش‌آموز برای جمع‌آوری اطلاعات مرتبط و تکمیلی (نشریات، اینترنت، مصاحبه، مشاهده خارجی و...) غنی شود.</p> <p>مرحله دوم شامل تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده است؛ پیش‌رو گذاشتن اطلاعات بررسی شده، تهیه چند پرسش ملموس و تشخیص مفاهیم کلیدی لازم برای فهم پدیده اقتصادی و اجتماعی مورد بحث.</p> <p>با یک مثال ساده از وقایع و اخبار روز برای فهم بهتر پدیده‌های اقتصادی استفاده شود.</p>			<p>به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد که قابلیت‌های خود را در تجزیه و تحلیل سازمان اقتصادی و اجتماعی (به عنوان شهروندی آزاد و مسئول) افزایش دهند.</p>	<p>اصول اساسی اقتصاد و مدیریت</p>
				<p>هر موضوع خود به چند مبحث تقسیم و به یک سری از سؤال‌های درسی ساده در دو نوبت پاسخ داده می‌شود:</p> <p>نوبت اول - حساسیت برای اسناد گرافیکی و دیداری - شنیداری‌ها به عنوان امکانات</p> <p>نوبت دوم - با آنالیز به دانش‌آموزان نشان داده می‌شود که چگونه جمع مفاهیم، ابزار و استدلال‌ها و دلایل خاص در علوم اقتصادی و جامعه‌شناسی به فهم بهتر پدیده‌های مورد مطالعه کمک می‌کند.</p>	<p>علوم اقتصادی و اجتماعی</p>
<p>فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات از چند جنبه استفاده می‌شود.</p>	<p>استفاده از «اخبار علمی از طریق فیلم‌ها، نرم‌افزارهای آموزشی و مقالات علمی» برای شناخت چالش‌ها و مشکلات هر بخش از فعالیت‌های بیوتکنولوژی</p>				<p>بیوتکنولوژی</p>
<p>در این درس فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات به طور منظم به کار گرفته می‌شوند.</p>	<p>از بین موضوعاتی که در این بحث به آن‌ها پرداخته می‌شود:</p> <p>- ارتباطات: تماس‌های تلفنی، رویارویی‌های ارتباطی، شبکه‌ها و... - فرهنگ و تفریحات: صدا و تصویر، بازی‌های ویدئویی، موزه‌های برخط و...</p>				<p>علوم مهندسی</p>
<p>تسلط در تکنیک‌های کاربردی اطلاعات و ارتباطات</p>	<p>- سینما: عکاسی در کارهای تحقیقاتی مربوط به هنر در بخش «سبک زندگی»</p> <p>- در بخش «اطلاعات و ارتباطات»:</p> <p>کسب اطلاعات، دوربین عکاسی، دوربین فیلمبرداری و میکروفن</p> <p>- پردازش اطلاعات: دیجیتالی کردن، پارازیت‌ها و فشرده‌سازی</p> <p>- تبادل اطلاعات: از طریق امواج، جریان‌های حامل، سیم‌ها، آنتن‌ها و پارابل</p>				<p>علوم و آزمایشگاه</p>
<p>فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات به طور منظم در حین تدریس به کار می‌روند و در همه فعالیت‌های کلاسی دانش‌آموزان راهمراهی می‌کنند.</p> <p>- استفاده از یک نرم‌افزار تولید «نقشه ذهنی» (دیاگرام، متون ترکیبی، آگهی و...) که ساخت بازخوردهای دانش‌آموزان و ارائه‌های جمعی را آسان می‌کند.</p> <p>- ابزارهای ارتباطات تکنیکی در بحث «ارتباط در راستای علاقه‌مندی‌ها»:</p> <p>نقشه‌های ذهنی، پیش‌طرح‌ها، نمودارها، تشریح یک رفتار و ارائه‌های دیجیتال</p>	<p>در بین حوزه‌های تکنولوژی مورد بحث، حوزه اطلاعات به یمن نوآوری‌های به کار رفته در سیستم‌های جمع‌آوری، پردازش و نگهداری و بازسازی صدا، تصاویر و اطلاعات مجازی، دیجیتالی کردن و شبکه‌ها</p>				<p>نوآوری‌ها و تولیدات فن‌آوری</p>

<p>طراحی و تولید محصولات صنعتی و هنری</p>	<p>این درس عمیقاً به «حساسیت به دغدغه‌های اجتماعی در چارچوب زندگی، روابط تصویرمحور و کلامحور» پاسخ می‌گوید و شامل بخش‌های «نگاه انتقادی»، «تکالیف تجزیه و تحلیل» و «تفکر انتقادی» است.</p>	<p>– مفهوم «دیدگاه» در امور طراحی و نشانه‌ها و معانی – طراحی‌های گرافیکی (رسانه و چندرسانه‌ای) – مقاصد طراحی – سینمای انیمیشن (در بین مشاغل هنری)</p>	<p>– بخش «ابزار، ارائه سنت‌ها یا دیجیتال‌ها» – در بین تکالیف درسی: ۱- مطالعه سوزه تحقیق ۲- تحقیقات، ملاقات‌ها، گزارش‌های مرتبط با ساختارهای فرهنگی و خلق یا تولید، مرتبط با طراحی یا مشاغل – در بین ابزارها: «ابزارهای دیجیتال بر ارزش‌های کارکردی فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات می‌افزایند و تمایلات دانش‌آموزان را برای کارگروهی و ساخت پروژه‌های ارتباطی تشدید می‌کنند. در نتیجه، پتانسیل ابزارهای مصرفی (عکاسی، اسکن‌ها، وارد کردن متن، ضبط ویدئویی و ضبط صدا) را افزایش می‌دهند – یک ارائه کلاسی در مورد امکانات مرتبط با اشکال و انواع طراحی، رونوش تصاویر و مونتاژ سکانس‌های تصاویر متحرک</p>	<p>فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات (امکانات دیجیتال، چندرسانه‌ای‌ها و اینترنت) اجازه دسترسی به اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت‌های عمیق علمی و تعمیق خوداتکایی و تفکر انتقادی را می‌دهند. – در بین اهداف این درس: «فهم پایه‌ها و اصول یک فرهنگ طراحی» است. – آموزش ارتباط دادن از طریق منظور و مقصود خود: انتقال یک پیام ترکیبی گرافیکی، شفاهی و نوشتاری با بهره‌از رسانه‌ها – در بحث «طراحی و معنا» در بین مفاهیم اصلی: «ارتباطات (اقتناع و تبلیغ)، ارائه، عرضه و انتشار (کدها، روش‌ها و قواعد)</p>
<p>روش‌ها و تمرینات علمی</p>				<p>– در قالب یک پروژه درسی از دانش آموز خواسته می‌شود که در یک کار فردی یا گروهی به اجبار، محصولی (تجربه، داده‌ها و مدل‌ها) را به یک فرم از ارتباطات علمی (جزوه تحقیقاتی، آگهی، دیپوراما و تولیدات چندرسانه‌ای) ارائه دهد. – استفاده هوشمندانه از فناوری‌های کاربردی اطلاعات و ارتباطات – بخش علوم و آثار هنری شامل مباحثی است از: عکاسی و سینما (از تصویر ثابت تا تصویر متحرک و از تصویر سیاه و سفید تا تصویر رنگی). همچنین، انواع هنرهای موزیکال: «طبیعت و تجزیه و تحلیل صداها، ضبط اسناد و مدارک صوتی (رمزگشایی، نمونه‌برداری) – در بخش علوم و پیشگیری از خطرات با منشأ انسانی (بحث تلفن همراه امن و تشعشعات) – در بخش علوم و مکاشفه دنیا: «تصاویر ثابت، تصاویر متحرک، عکاسی، سینما، تلویزیون، ویدئو و... از آنالوگ تا کدگذاری‌های دیجیتال و فشرده‌سازی تصاویر»</p>
<p>ادبیات و جامعه</p>	<p>– تصاویر و زبان‌ها؛ به سماع و تصویر رساندن؛ چگونه زبان تصویری را از جنبه‌های «بستر، دورنمای خلق اثر هنری، تنوع و شاخه‌ها، تجلیل یا تقبیح، اطلاعات یا ضد اطلاعات، تحریک‌کنندگی، دربردارندگی، تفریحات یا خطرات» بشناسیم؟ – از بین قابلیت‌های مدنظر: افزایش حساسیت در دانش‌آموز نسبت به جایگاه استفاده از تصاویر در جامعه در گذشته و حال. آموزگاران باید با دانش‌آموزان بر روی رابطه (Relation) در بستر تاریخی یا جغرافیایی آن و بر روی یک عمل و تصویری که نتیجه آن عمل است، کار کنند. – تفاوت قائل شدن بین وضعیت‌های مختلف تصویر، بسته به اینکه از واقعیت یا تخیل، یک سند یا اثر هنری، حوزه عمومی یا خصوصی منتج شوند.</p>	<p>– نگاه به دیگران و به اطراف (در بحث نگاه‌های یک گزارشگر) – در بحث مسیبه‌های انجام کار، استفاده از کتاب‌های عکاسی یا فیلم و اسناد صوتی – در بحث شرایط کاری: امکان نشان دادن فیلم‌های مستند</p>	<p>فعالیت‌های مربوط به هفته مطبوعات در این بخش قرار می‌گیرند: ۱- نوشتن برای تغییر دنیا؛ نویسنده و مبارزه‌های بزرگ اجتماعی – کارهای کلاسی برای بخش عرضه و نمایش: «رمزگشایی از برنامه‌ها و مصاحبه‌های تلویزیونی یا جایی که نویسنده‌ها صحبت می‌کنند، گزارش، مصاحبه، نمایشگاه‌ها، مقاله‌های روزنامه‌نگاری و...» ۲- از الواح گلی تا صفحه نمایش‌های دیجیتال: ماجرای کتاب و خوانش آن – متن دیجیتال و اشکال بازنگارش در جهان امروز: خواندن و خواننده، دیروز و امروز. ۳- رسانه‌ها، اطلاعات و ارتباطات: عوامل دخیل و چشم‌اندازها</p>	<p>فعالیت‌های مربوط به هفته مطبوعات در این بخش قرار می‌گیرند: ۱- نوشتن برای تغییر دنیا؛ نویسنده و مبارزه‌های بزرگ اجتماعی – کارهای کلاسی برای بخش عرضه و نمایش: «رمزگشایی از برنامه‌ها و مصاحبه‌های تلویزیونی یا جایی که نویسنده‌ها صحبت می‌کنند، گزارش، مصاحبه، نمایشگاه‌ها، مقاله‌های روزنامه‌نگاری و...» ۲- از الواح گلی تا صفحه نمایش‌های دیجیتال: ماجرای کتاب و خوانش آن – متن دیجیتال و اشکال بازنگارش در جهان امروز: خواندن و خواننده، دیروز و امروز. ۳- رسانه‌ها، اطلاعات و ارتباطات: عوامل دخیل و چشم‌اندازها</p>

- به فکر واداشتن دانش‌آموزان در مورد روابط بیسن متن و تصویر، اشکالی که تصاویر معنایی یابند، در یافت‌ها و تحریرکات مسا. رابطه‌شان با واقعیت و روش‌هایی که می‌شود در آن‌ها تقلب یا سو استفاده کرد، برای بالا بردن قابلیت‌های دانش‌آموزان در به‌کار بردن روش‌های خوانش و استفاده از اسناد گرافیکی و تجزیه و تحلیل کدها و روش‌های به‌کار رفته

- بازتاب در زبان نیازمند حفظ یک فاصله پازتابی است که خود می‌تواند از طریق تصاویر ثابت یا متحرک صورت بگیرد یا از طریق انواع روابط بیسن متن و تصویر شامل «سازگاری، ترجمه، تفسیر یا تعامل»، از این منظر می‌توان به هنرهای مختلف تصویری (از عکاسی تا سینما) پرداخت.

- فهم و شناخت تأثیرات، دیدن جعل و تقلب‌ها با هدف اقتناع شراطی که تصاویر ممکن است به خدمت قدرت‌ها یا تبلیغات در آیند که مؤید این مطلب است که «تجزیه و تحلیل روش‌های ارائه و نمایش، منجر به یک چشم‌انداز تاریخی (که خود به این تأثیرات معنایی بخشد) می‌شود».

- تصویر قدرت و قدرت تصاویر (پرتره و عظمت)

- تصویرگری و تاریخ آن، تبلیغات، داستان‌های تصویری، تولیدات چندرسانه‌ای و تعامل بین متن و تصویر

- شعار تبلیغاتی، تراکت‌ها و آگهی‌ها: کلمات و تصاویر در کنشی جمعی

- عرضه‌ها (Representations) و دیدگاهها (opinions)

- یک رویداد تاریخی از منظر چند فیلم‌ساز (انقلاب فرانسه، آزادی و...)

- فیلم در خدمت قدرت: سینمای تبلیغی

- تکالیف دانش‌آموزان: نمایش و تجزیه و تحلیل فیلم‌ها از تخیلی تا خبری یا گزارشی، مصاحبه فیلم‌سازان و ژورنالیست‌های تلویزیونی مطالعه انتقادی اسناد و مدارک بر حسب مورد، مجلات، ملاقات و کار با تصویرگران، گرافیک‌ها و طراحان کار توگراف، کار روی کاریکاتور، عکاسی، ساخت یک آگهی بر روی موضوع انتخابی: معانی یک تصویر تبلیغاتی، ملاقات با بنگاه‌های تبلیغاتی، تشکیل یک نمایشگاه یا یک وبلاگ، همگی موضوعات و زمینه‌هایی هستند که با استفاده از آن‌ها روی زبان تصویرکار می‌شود.

- بیان مسئله: در جامعه امروز با ویژگی رهاسازی و انتشار اطلاعات، قابلیت‌ها و لویت‌بندی‌ها، اطمینان از منابع آن‌ها، طبیعت آن‌ها و اطمینان از آن‌ها یکی از وظایف اجتناب‌ناپذیر نظام آموزشی است. هدف، به فکر واداشتن دانش‌آموزان در مورد جایگاه و نقش رسانه‌ها در جامعه است. آموزش برای فهم آن‌ها با نقد پیام‌های رسانه‌ای در اشکال متنوع، به‌ویژه آن‌هایی که امروزه از طریق کانال‌های فناوری‌های دیجیتال منتقل می‌شوند. در نظر گرفتن عمق تاریخی مسائل نشریات و اطلاع‌رسانی اجازه می‌دهد فضای مناسب برای واکنش دانش‌آموزان فراهم شود و عناصر یک آموزش واقعی مرتبط با (جهان) اطلاعات به آن‌ها پیش‌نهاده شود.

- قابلیت‌های مدنظر: دادن ابزار و روش‌هایی به دانش‌آموزان که با آن‌ها بتوانند امکانات ارتباطی مدرن، به‌ویژه جراید و رسانه‌های نوین را به شکلی عاقلانه، آزادانه، خلاقانه و خودخواسته به عنوان بخشی از فعالیت‌های روزانه شهروندی خود به کار بندند. این بخش شامل چند حوزه کاربردی در آموزش مهارت‌های زبان و جهت‌گیری نسبت به کارکردهای آن است و در طول دوران تحصیلی ادامه می‌یابد و به‌ویژه زمینه‌ساز قابلیت‌های بالای دانش‌آموزان در حوزه ادبیات می‌شود. قابلیت‌های ایجاد شده ناشی از این درس (قابلیت تحقیق، تجزیه و تحلیل، زمینه‌شناسی، تجزیه، خودتکایی و تفکر نقادانه) همان حساسیت‌هایی هستند که برای هدایت دانش‌آموزان به سمت مشاغل مرتبط با اطلاعات و ارتباطات (به تناسب کارکردها و ابزارهای کار آن‌ها) لازم هستند.

- دستور کار: موضوعات کلاسی می‌توانند در بستری تاریخی مطرح شود، مثلاً تمرکز بر چهره روزنامه‌نگار از قرن ۱۹ که با ترکیب «قدرت دانش» و «هنر ارتباط»، نقش اجتماعی جدیدی پیدا کرد و داوطلبانه به عنوان مورخ، جغرافی‌دان یا جامعه‌شناس نقش آفرینی کرد. اما، هم‌زمان باید جنبه‌های اقتصادی اطلاعات (شرایط تولید و نشر) را به عنوان عامل مؤثر در نظر گرفت و همچنین، تقابل‌ها و تأثیرات خوانش محصولات توسط خود وسایل و امکانات را نیز تجزیه و تحلیل کرد.

- رسانه‌ها و فرهنگ جمعی

- ظهور رسانه‌های نوین (رادیو، تلویزیون و سپس اینترنت)

- رسانه‌ها در شکل‌ها و در انواع حضور

- تاریخ و انواع جراید نوشتاری از قرن ۱۹ تا ۲۰

- روزنامه‌نگاران و قدرت

- گردش اطلاعات و شبکه‌های اجتماعی

- نشریات کاغذی: یک رسانه در بحران

- ارتباطات و سیاست

- تأثیرات متنوع: اطلاعات یا هیجان؟

<p>- رسانه‌ها و سو، استفاده از نظرات - اخبار تلویزیونی: کدام روش نوشتن برای اخبار؟ - تصاویر و نشریات کاریکاتور - وضعیت‌های کاری، قراردادی، پیمانی و... با کار از نزدیک با معلم کتابداری، مراجعه به بنگاه‌های خبری محلی، ملاقات با روزنامه‌نگارها (جریسد، رادیو و تلویزیون)، شرکت و مشارکت در رادیو یا روزنامه‌های دبیرستانی‌ها، مسابقه‌های نگارش روزنامه‌نگاری، ساخت یک وبلاگ یا وبسایت اینترنتی، شرکت و مشارکت در هفته مطبوعات و رسانه‌ها... این‌ها همه فرصت‌هایی برای شناخت رسانه‌ها از طریق فعالیت‌های رسانه‌ای یا رفت‌وآمد با فعالان آن است.</p> <p>- صحبت (در محیط‌های) عمومی: از میدان شهر تا اتاق‌های گفت‌وگو فهماندن کدها و تأثیرات صحبت‌های عمومی به دانش‌آموزان (در بخش سانسور) - از بین مهارت‌های موردنظر در این بخش: «استفاده از ابزارهای ارتباطی بروز صوتی و ویدئویی» - دامنه بحث: از هنر گفت‌وگو تا مصاحبه‌تلویزیونی - اظهارات عمومی و دموکراسی - کدگشایی بحث‌های سیاسی - امکانات اظهارنظر شهروندان در گذشته و حال - سخنرانی‌های بزرگ تاریخی - روش‌های جدید حضور و محیط تبادل: فروم‌ها، بلاگ‌ها، بحث‌های مشارکتی، چت‌ها - آزادی بیان: حقوق و مسئولیت‌ها. سانسور - کدگشایی مناظره‌های تلویزیونی - در کار کلاسی این موارد رعایت می‌شوند: استفاده از آزشیو مؤسسه ملی دیداری-شنیداری، رجوع به وبسایت مجلس شورای ملی، سنا، به سوابق ضبط شده از سخنرانی‌ها در زمینه‌ها و در بسترهای مختلف و... - جمع‌آوری مطالب عمومی و بررسی جداگانه حرف‌ها و تعاملات از جانب دانش‌آموزان برای تمرین مصاحبه و... - رمزگشایی کار یک مجری در یک برنامه رادیویی یا تلویزیونی - ملاقات با ژورنالیست‌های رادیویی و...</p>				
---	--	--	--	--

از اطلاعات این جدول به روشنی می‌توان دریافت که:

■ مینا و محور این سامانه آموزش رسانه‌ای، مفهوم «رسانه» نیست، بلکه «اطلاعات و ارتباطات» است، لذا آموزش در این مقطع تحصیلی دامنه وسیع‌تری از دانسته‌ها، فعالیت‌ها و مهارت‌ها را در مقایسه با محیط سواد رسانه‌ای دربرمی‌گیرد؛ به نحوی که تمام دروس - بدون استثناء - پیوند و رابطه‌ای عمیق با این موضوع دارند، خواه در بخش اهداف، خواه قابلیت‌ها، خواه روش‌ها و متدهای آموزشی، خواه در تکالیف درسی و حتی در استفاده از جنبه‌های مختلف فن‌آوری برای انجام این تکالیف.

■ همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، آموزش رسانه‌ای در مدارس فرانسه از سال اول دبستان آغاز می‌شود و این زمینه پرداختن به مسائل عمیق‌تر و حساس‌تر در مقاطع بالاتر، هم از جنبه

رسانه‌ای محض و هم رسانه «جامعه یا رسانه» علوم می‌شود؛ تا جایی که برخی از تکالیف درسی دوره دهم مدرسه‌های فرانسه (برای گروه سنی ۱۵ تا ۱۶ سال) با آموزش‌های دانشگاهی ما در رشته تخصصی روزنامه‌نگاری برابری می‌کند!

■ هدف از آموزش رسانه‌ای، بسیار دوراندیشانه‌تر از بسترسازی برای رویکردهای مناسب علمی و عملی دانش‌آموزان نسبت به رسانه‌ها و تولیدات آن‌هاست و به تربیت «شهروندانی توانا، تحلیل‌گر، حساس، منتقد (به جای مقلد)، خوداتکا، متخصص، دانا، کاوشگر، پردازشگر، کاربر (فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات)، آزاد، مسئول، ارتباطی، خلاق، فهیم، مفسر، مورخ، منبع‌گرا (اسنادگرا)، صاحب‌نظر، دموکرات، قضاوت‌کننده، مشارکت‌جو، کنجکاو، مطالعه‌گر، مصرف‌کننده اخبار و وقایع روز،

مجموعه‌دار و بالأخره، تولیدکننده» معطوف است.

■ «اطلاعات» در سازوکار آموزشی این مقطع تحصیلی، مقدم‌تر از «ارتباطات» در نظر گرفته شده و فعالیت‌های اطلاعاتی شرط اولیه و ضروری برای پرداختن به امور ارتباطی است؛ تا جایی که در تمام دروس آموزشی کم‌وبیش به «جست‌وجو، خوانش، کدگشایی، نقد، تبادل، پردازش، طبقه‌بندی، اولویت‌بندی، راستی‌آزمایی و مجموعه‌داری» اطلاعات پرداخته شده است.

■ «تصویر» در گستره‌های متنوع‌تر از یک ابزار کمک آموزشی یا بستر مطالعاتی یا حتی ابزار ارتباطی مطرح می‌شود و به مثابه یکی از ارکان ارتباطات در نظر گرفته شده و به همین دلیل، سیاست‌های آموزشی مرتبط با آن طیف وسیعی دارد:

■ مطالعه تصویر: خوانش و تجزیه و تحلیل تصویر، فرم‌های

مشارکت‌ها و فعالیت‌های درسی قابل توجهی را متناسب با «هفته مطبوعات» پیشنهاد می‌کند.

از دیگر جنبه‌های قابل تأمل در این سازوکار آموزشی، کارکردی بودن آن (برگزاری انواع کارگاه‌ها و نمایشگاه‌ها)، تعاملی بودن (گفت‌وگو و مصاحبه)، عینی و مبتلابه بودن (همکاری با فعالان رسانه‌ای) و مشارکتی بودن (همکاری با دیگر دانش‌آموزان و حتی آموزگاران در پیشبرد تکالیف) و موارد دیگری است که قطعاً خوانندگان فکور و اندیشمند با مطالعه مواد درسی به آن‌ها پی خواهند برد.

← منابع

- وبسایت وزارت آموزش ملی، آموزش عالی و تحقیقات فرانسه (education.gov.fr).
- وبسایت آموزش در مدارس فرانسه (éduscol).
- وبسایت مرکز پیوند آموزش و رسانه‌ای اطلاع‌رسان (CLEMI).

کاریکاتوری؛ عکاسی؛ برپایی نمایشگاه؛ استفاده از کتاب‌های عکسی

تصویر و اطلاعات و اسناد؛ آشنایی با اسناد گرافیکی؛ اسکن اسناد و مدارک؛ استفاده از اسناد گرافیکی و کدگشایی آن‌ها؛ تصاویر و اطلاعات مجازی

تصویر و طراحی؛ تهیه نقشه‌های ذهنی، پیش‌طرح‌ها و طراحی نمودارها برای تشریح یک رفتار، آشنایی با «دیدگاه» در امور طراحی، نشانه‌ها و معانی؛ مقاصد طراحی؛ انتقال یک پیام ترکیبی گرافیکی؛ اشکال و انواع طراحی، روتوش تصاویر، مونتاژ؛ ملاقات و کار با تصویرگران، گرافیست‌ها، طراحان کارتوگرافی، کاریکاتوریست‌ها، عکاسان

تصویر و دنیای دیجیتال؛ ارائه‌های دیجیتال؛ کدگذاری‌های دیجیتال و فشرده‌سازی تصاویر.

آموزش رسانه‌ای در این مقطع از آموزش‌های نظری صرف شکلی رویدادگرایانه‌تر می‌یابد و به ویژه تکالیف، تعاملات،

معنایی تصاویر، تصویر و صدا، زبان تصویر، حساسیت به روابط تصویر محور؛ بررسی فرهنگ‌های تصویری؛ حساسیت به تصاویر از گذشته تا حال؛ تفاوت بین تصاویر واقعی و تخیلی؛ روابط بین متن و تصویر، تصویر قدرت و قدرت تصاویر تصویر و تبلیغات؛ بررسی آگهی‌ها، اعلامیه‌ها، تراکت‌ها، تبلیغات و نقش تصویر در پیام‌های تبلیغاتی؛ ساخت آگهی‌های سینمایی با بهره از گرافیک و تصاویر؛ ساخت یک آگهی با موضوع اختیاری؛ تصویر تبلیغاتی؛ ملاقات با بنگاه‌های تبلیغتی

تصویر و هنر؛ تصاویر ثابت و متحرک (سینما، سینمای انیمیشن، سینمای تبلیغی، ویدئو)؛ آموزش مونتاژ و کارگردانی گزارش‌های صوتی - تصویری؛ تصاویر متحرک؛ نمایش دیپوراما؛ عکاسی و سینما (از تصاویر ثابت تا متحرک، از سیاه و سفید تا رنگی)؛ نمایش فیلم‌های مستند، داستان‌های تصویری و تولیدات رسانه‌ای؛ آثار تصویری هنری؛ نشریات

ادامه از صفحه ۱۵

... انتشار رسانه برای خارجیان مقیم ایران است که از «سازمان‌های آزادی‌بخش اسلامی کشورهای دیگر» به «سازمان‌های غیردولتی غیرایرانی تغییر یافته است» و به نظر می‌رسد بدین ترتیب، خارجیان مقیم کشور که از طریق سازوکارهای قانونی اقدام به تأسیس سازمان‌های غیردولتی غیرایرانی کرده‌اند، سهل‌تر از پیش امکان فعالیت رسانه‌ای خواهند داشت.

در فصل سوم که به تکالیف صاحبان امتیاز و مدیران مسئول رسانه‌ها اختصاص دارد نیز علاوه بر اینکه شاهد چارچوب مندرت‌تر شدن مسئولیت‌ها هستیم، یک ماده بسیار مهم گنجانده شده است. در ماده ۳۱ آیین‌نامه جدید، مدیران مسئول رسانه‌ها موظف به بیمه کردن کلیه کارکنان خود شده‌اند. این موضوع علاوه بر اینکه در ایجاد آرامش خاطر، کمک به ارتقای شأن شغل و امنیت شغلی آنها قابل ارزیابی است، تأمین‌کننده آینده شغلی مجموعه کارکنان و خانواده‌های آنهاست؛ دغدغه‌ای که همواره کارکنان رسانه‌ها و خبرنگاران داشته‌اند و به نظر می‌رسد، حرکت مناسبی در جهت دفاع از حقوق این قشر است.

در فصل چهارم و تحت عنوان سایر مقررات، مسائل مربوط به انتخاب نماینده مدیران مسئول مطبوعات در هیأت نظارت بر مطبوعات و الکترونیکی شدن این انتخابات، لزوم رعایت مصوبات شورای عالی امنیت ملی و کمیته سیاست‌گذاری تبلیغات این شورا، تأکید بر نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر عملکرد مطبوعات و همچنین تکالیف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و مراکز ارائه خدمات دیجیتال و میزبانی پایگاه‌های اطلاع‌رسانی مشخص شده است که این موضوعات نیز در راستای نظمدهی به وضعیت رسانه‌ها و جلوگیری از هرج و مرج فضای رسانه‌ای کشور قابل ارزیابی است. در یک نگاه کلی موارد زیر از مزیت‌های این آیین‌نامه محسوب می‌شود:

- ۱- شفافیت بیشتر و اعمال وحدت رویه در اعمال نظارت بر رسانه‌ها
- ۲- مشخص‌تر شدن حیطه عمل و مسئولیت‌های مدیران مسئول رسانه‌ها
- ۳- بروز شدن آیین‌نامه و دربرگیری انواع رسانه‌ها
- ۴- توجه به امنیت شغلی کارکنان و روزنامه‌نگاران با گنجانیدن الزام بیمه کردن آن‌ها
- ۵- توجه به کارآمدی و تأثیرگذاری بیشتر رسانه‌های محلی